

WE CAN

Verandering begint bij mij!
Twaalf portretten van changemakers

Verandering begint bij mij!
Twaalf portretten van changemakers

Colofon

Auteurs: Charlot Pierik, Lou Repetur , Annemies Gort
Eindredactie: Tekstbureau Gort
Fotografie: Sietske Raaijmakers
Vormgeving: Avant la Lettre, Utrecht
Drukwerk: A-D Druk, Zeist
Bestellen: www.wecan.nl

Overname van informatie uit deze brochure/publicatie is toegestaan onder
voorwaarde van de bronvermelding: © WE CAN end all violence against women,
maart 2010.

Inhoudsopgave

WE CAN: de campagne	4
Fenna Ulichki	10
Jens van Tricht	14
Nazima Shaikh	18
Monique Meijer	22
Ahmed Marcouch	26
Merel ten Berg	30
Agnes Jongerius	34
Kees Bakker	38
Hadassah de Boer	42
Renate Hukema	46
Mellouki Cadat	50
Tien tips voor changemakers	54

WE CAN: de campagne

“Be the change you want
to see in the world.”

Mahatma Gandhi

WE CAN is een wereldwijde campagne die in 2004 is gestart in Azië. In 2007 werd de campagne in Canada geïntroduceerd, in 2008 in Nederland.

Internationaal is WE CAN een enorm succes:

- 2000 organisaties zijn coalitiepartner.
- Meer dan 4 miljoen mensen zijn changemakers.
- 40% van de changemakers is man.
- 90% van de changemakers heeft persoonlijk verandering ervaren.

Prassana - changemaker uit Tamil Nadu, India

“Vooral de verandering die ik bij de jongere
generatie zie, inspireert mij.”

Ongelijkheid tussen mannen en vrouwen is de grootste oorzaak van geweld tegen vrouwen. In het zuiden, maar ook in Nederland. De Nederlandse overheid voert al jaren beleid om geweld in afhankelijkheidsrelaties tegen te gaan en heeft formeel veel kunnen regelen. Toch blijkt uit onderzoek dat van alle gepleegde moorden in Nederland de meeste doden het slachtoffer van huise-lijk geweld zijn. Wetten en regelgeving zijn noodzakelijk, maar niet afdoende. WE CAN stimuleert mensen om ongelijkheid en geweld bij zichzelf en in hun eigen omgeving niet te accepteren of te plegen.

LEREN VAN ELKAAR

Wat kunnen wij leren van WE CAN? Volgens Mona Mehta, changemaker van het eerste uur en één van de oprichtsters van de campagne in India, een heleboel. Ze heeft een belangrijke rol in het uitrollen van de WE CAN-campagne in andere landen. “In Zuid-Azië zit de maatschappij heel anders in

elkaar. Mensen zijn gewend om zelf actie te ondernemen als ze iets willen veranderen. In Nederland denken mensen al gauw: 'Daar zijn professionals voor, ik kan hier niks aan bijdragen.' Maar juist met een onderwerp als geweld tegen vrouwen of ongelijkheid tussen de seksen, is het belangrijk dat je zelf een verandering ondergaat. Niet zij zijn het probleem, maar wij allemaal. Ook ik."

Purnima, changemaker uit Chennai, India

"Doordat ik ben veranderd, zijn mensen in mijn omgeving ook veranderd."

Geen enkele Nederlander zegt dat het oké is om een vrouw te slaan of dat mannen nu eenmaal meer rechten hebben dan vrouwen. Dat is niet geaccepteerd. Zo ver zijn we wel. Toch overlijden naar schatting jaarlijks 60 tot 80 vrouwen aan de gevolgen van huiselijk geweld. En in Nederland worden de meeste deeltijdbanen nog altijd voornamelijk uitgevoerd door vrouwen. Hoe maken we de volgende stap?

SAMEN OP WEG

Een Nederlandse changemaker verwoordt het zo: "De eerste wereld heeft de andere werelden nodig en vice versa, ook als het gaat om het delen van kennis. WE CAN is daar een mooi voorbeeld van. Door een probleem juist niet top-down aan te pakken, maar mensen persoonlijk te betrekken en verantwoordelijk te maken voor verandering. Dat lijkt makkelijker dan het is. Het gaat nu namelijk niet om wat de ander moet doen, maar om wat ik doe."

Revatti - changemaker uit Calcutta, India

"De relatie met mijn man is gelijkwaardiger geworden sinds hij changemaker is."

Door WE CAN leren wij hoe Nederland succesvol de civil society kan activeren en inzetten als het gaat om moeilijk bespreekbare onderwerpen zoals geweld tegen vrouwen. We versterken het formele circuit van wetten en regelgeving door te wijzen op de invloed van het individu op de heersende opvattingen. Wie de moeilijk te doorbreken patronen van onze samenleving wil veranderen, kan zich daar net als in India persoonlijk voor inzetten.

Mona Mehta: "De WE CAN-campagne wil op de lange termijn blijvende verandering teweeg brengen. Dat betekent dat we een nieuwe strategie hanteren, waarbij changemakers en coalitiepartners de kern van de campagne vormen. Doordat coalitiepartners verandering binnen hun eigen organisatie zien, worden ze blijvend gestimuleerd om zich hiervoor in te zetten. Voor changemakers geldt dat ook. Ze ervaren dat het anders kan en dat versterkt hun motivatie om het ook anders te doen, voor zichzelf en anderen."

WERKT HET?

Na bijna één jaar WE CAN in Nederland kunnen er nog geen definitieve conclusies getrokken worden over het effect van de campagne. Uit een enquête onder de changemakers blijkt echter wel dat 53% meer is gaan nadenken over geweld tegen vrouwen en 47% vaker in gesprek gaat hierover. Op de vraag of ze beter weten wat ze willen zeggen over het onderwerp sinds ze changemaker zijn, antwoordt 42% bevestigend en 47% zegt assertiever te zijn als ongelijkheid en geweld tegen vrouwen aan de orde komen. De WE CAN-campagne is voor 78% van de geënquêteerden een inspiratie. Op basis van deze informatie stellen we dat WE CAN ook in Nederland goed uitpakt.

MEER INFORMATIE

Kijk voor meer informatie over de WE CAN-campagne op www.wecan.nl. Aanmelden als changemaker of coalitiepartner? Dat kan ook op onze site.

Naam: Fenna Ulichki

Leeftijd: 40

Beroep: raadslid GroenLinks Amsterdam, medewerker ACB Kenniscentrum

Woonplaats: Amsterdam

Ik weet wat uitsluiting is

“Ik ben op mijn negentiende getrouwd. Het huwelijk was slecht, gewelddadig. Ik vond het heel gênant om daarover te praten, ik dacht dat ik de enige was. Geweld is een wereldwijd probleem en dat moet meer erkend worden. WE CAN roept bij mij energie op, het biedt een kans om te zeggen: ‘Ja, hier ga ik iets aan doen!’”

WORTELS

“Ik ben de dochter van een gastarbeider. Samen met mijn moeder ben ik op éénjarige leeftijd naar Amsterdam gekomen. In ons gezin is heel bewust met de migratie omgegaan, we gingen bijvoorbeeld ieder jaar terug naar oma, we hadden het thuis vaak over Marokko en we spraken thuis Marokkaans. Daardoor voel ik me erg verbonden met Marokko. Ik was me ook bewust van onze sociale arbeidersklasse. Ik ben echt een kind van de tweede generatie uit de jaren zeventig.”

ANDERS ZIJN

“Ik ben me al jong bewust geworden van wat uitsluiting is. Samen met een ander meisje was ik het enige Marokkaanse meisje op het atheneum. Ik voelde dat ik anders was. Ik ben vrij beschermd opgevoed en ging bijvoorbeeld niet uit. Niet per se omdat het niet mocht vanuit de islam of zo, maar omdat het onbekend was voor mijn ouders en eng. Dat niet uitgaan heb ik overigens op latere leeftijd helemaal ingehaald.”

EIGEN ERVARING

“Ik ben op mijn negentiende getrouwd en op mijn twintigste moeder geworden. Het huwelijk was slecht. Ik heb daarin geweld meegemaakt, zowel verbaal als fysiek. Ik vond het heel gênant om over te praten, ik dacht dat ik de enige was. Ik dacht ook: eigen schuld, had ik maar niet zo vroeg moeten

trouwen. Ik keek in die tijd veel naar Oprah Winfrey. Die uitzendingen gingen vaak over ‘self-esteem’ en ‘battered women’. Eigenlijk is het heel plat, maar door die shows realiseerde ik me: ik ben niet de enige.”

SCHEIDING

“Ik wilde een eind maken aan het huwelijk, maar dat was nog niet zo makkelijk. Omdat we ook voor de Marokkaanse wet getrouwd waren, kon ik als vrouw geen echtscheiding aanvragen. Drie keer ben ik bij het consulaat geweest. Ik schrok me dood: wat een consequenties heeft zo iets. Nu is de Mudawannah, de Marokkaanse familiewetgeving, veranderd en kunnen vrouwen eenvoudiger een echtscheiding aanvragen.”

EMANCIPATIE

“In die tijd ging het emancipatiedebat in Nederland alleen maar over het delen van arbeid en zorg. Ik miste het debat over de juridische positie van vrouwen. Ik ben terecht gekomen bij de Marokkaanse Vrouwen Vereniging Nederland. Daar heb ik veel geleerd en ben ik uiteindelijk bestuursvoorzitter geworden. De MVVN houdt zich bezig met de juridische aspecten van Marokkaanse vrouwen, zoals het Marokkaanse familierecht en het zelfstandig verblijfsrecht. Ik heb spreekuren gedraaid en ontmoette veel slachtoffers van geweld en van het Marokkaanse familierecht. Ik werd mij bewust van machtsverhoudingen en zag ook dat vrouwen gesocialiseerd worden in die verhoudingen. Ze zeggen bijvoorbeeld: ‘wat heeft het voor zin om voor mezelf op te komen, als ik zo in Marokko achter gelaten kan worden’. De MVVN biedt ze de veiligheid om hun verhaal te vertellen. Zo leren ze dat het niet ‘hashuma’ is, niet iets om je voor te schamen.”

VISIE

“Geweld tegen vrouwen komt voor in alle lagen van de bevolking en op alle plekken in de wereld. In plaats van het islamiseren van geweld tegen vrouwen, moet meer erkend worden dat het een wereldwijd probleem is, er zit namelijk een patroon achter. Het is geen kwestie van ‘ons vrouwen een plezier doen’ als je je inzet tegen geweld tegen vrouwen. Vrouwenrechten zijn gewoon mensenrechten. En geweld tegen vrouwen is gewoon schending van mensenrechten.”

ACTIE

“Ik zit in de gemeenteraad van Amsterdam. Ik wilde dat de gemeente streefcijfers zou maken voor het aantal vrouwelijke en mannelijke werknemers. Niet eens een quotum, maar streefcijfers om dat proces te kunnen monitoren. Er is een heel debat ontstaan. Blijkbaar hebben we er bezwaar tegen om kansen voor vrouwen te creëren. Ik weet dat het ingewikkeld is, vrouwen willen niet aangenomen worden omdat ze vrouw zijn maar vanwege hun kwaliteiten. Maar inmiddels weten we dat het zo niet werkt. Zelfs de liberale Neelie Kroes heeft

dat gezegd: ‘Zonder quotum was ik nooit eurocommissaris geworden’. We moeten erover in debat gaan: hoe werkt macht, hoe werken verschillen, hoe werkt gender?”

WE CAN

“Ik heb een motie ingediend en gezorgd dat Amsterdam coalitiepartner is van WE CAN. De WE CAN-campagne biedt de mogelijkheid om te debatteren over het onderliggende patroon. Doordat alles rondom geweld geïnstitutionaliseerd is, dreigt de maatschappelijke context naar de achtergrond te verdwijnen. Daarom is het zo belangrijk dat Amsterdam coalitiepartner is. De opvang is belangrijk, maar de context ook. Als die niet veranderd, zal het geweld ook niet minder worden. Een gemeente kan slimme coalitiepartners betrekken, zoals scholen en het bedrijfsleven. Het is belangrijk dat de gemeente die lijn uit gaat zetten. WE CAN roept gewoon energie op, het biedt een kans om te zeggen: ‘Ja, hier kunnen wij iets aan doen!’ Ik merk het om me heen, je kunt er veel mee. Het gaat over alle vrouwen, ook bijvoorbeeld over vrouwen die werkloos zijn. Want wie je ook bent, als vrouw ben je allereerst vrouw. Daarna komen pas die andere dingen.”

VOORBEELD

“Mijn grote voorbeeld is Saida Menebhi. Ze was een mensenrechten/vrouwenrechtenactivist en marxist in Marokko. Vanwege haar politieke ideeën is zij opgepakt maar vanwege haar vrouwzijn werd zij niet behandeld als een politieke gevangene, maar als vrouw die crimineel heeft gehandeld. Ze heeft er vanuit de gevangenis veel over geschreven. Uiteindelijk is ze gestorven als gevolg van haar martelingen.”

COALITIES

“Saida Menebhi laat mij zien dat we meer divers moeten denken. Deze vrouw is voor mij het symbool van diversiteit. Het doet geen goed aan de diversiteit en kracht van Marokkaanse vrouwen om hen alleen te zien als moslima. En toch gebeurt dat vaak. Marokko is divers, Marokkaanse vrouwen zijn divers in hun religie, ideologie en stromingen. Je kunt pas echt goede coalities bouwen als je die diversiteit erkent.”

Naam: Jens van Tricht
Leeftijd: 40
Beroep: idealist
Woonplaats: Amsterdam

Ik ben meer dan alleen een man

“Als ik zie wat mannen allemaal uitvreten om te bewijzen dat ze man zijn, dan denk ik: dat mag wel ietsje minder. Je kunt een echte man zijn zonder geweld te gebruiken. Geweld is overal. In onze cultuur ben je pas een vent als je met je vuisten klaar staat. Zo’n houding, dat is de kiem van alle geweld.”

WORTELS

“Ik ben opgegroeid in Reeuwijk, mijn vader is fysicus, mijn moeder is Deense en werkt als fysiotherapeut. Ik ben beschermd opgevoed, alles wat ik nodig had was er. Ik heb in mijn jeugd veel gevochten met mijn zusje. Ze wist me vreselijk te tergen en ik was machteloos, ik kon niet anders dan slaan en schoppen. Ik ben het huis uitgegaan met het idee: bekijk het allemaal maar, ik kies nu voor mijn eigen leven. Ik ben vegetariër geworden en heb vijf jaar in Amsterdam fulltime als kraker geleefd. Daarna ben ik vrouwenstudies gaan studeren, bij gebrek aan mannenstudies. Mijn zus? Ze heeft het me vergeven. Maar we zijn het niet vergeten.”

RELATIE

“Ik heb sinds kort een relatie met een vrouw. Ze heeft een kind en leeft haar eigen leven. Dat vind ik prettig, het voelt gelijkwaardig. Ik ben alert op typische mannenrollen en vrouwenrollen. Maar ik realiseer me dat ik die maatschappelijke ongelijkheid tussen mannen en vrouwen ook heb geïnternaliseerd. Ik heb een tijdje heel bewust gezegd: ik hanteer die boormachine niet, ik doe het huishouden maar dan wel op mijn manier. Maar het is vermoeiend die strijd voortdurend te moeten voeren. Nu neem ik het zoals het is.”

GELOOF

“Ik ben als atheïst opgevoed en dat geeft me de vrijheid om heel open naar religies te kijken. Ik herken dingen in het boeddhisme maar ik noem mezelf

geen boeddhist. Als ik iets ben, dan is het anarchist. Dat betekent voor mij dat ik mijn verantwoordelijkheid neem, zelf nadenk en eigen keuzes maak.”

WERK

“Ik verdien mijn brood met mensen en met idealen. Ik heb maatschappijleer, verzorging en levensbeschouwing gegeven op het vmbo. Verder geef ik trainingen en workshops over mannelijkheid. Ik wil mannen in contact brengen met zichzelf zodat ze sterk staan en niet per se mee hoeven te doen aan de groeps cultuur. Dat vind ik belangrijk, maar het is een druppel op de gloeiende plaat.”

PERSOONLIJK

“Ik heb me wel eens afgevraagd of ik in het goede lichaam geboren ben. Dat doe ik nu niet meer. Oké, ik ben niet altijd tevreden over mijn lichaam maar daar gaat het helemaal niet om. Ik ben meer dan alleen een man.”

WERELDBEELD

“Ik kan niet naar de wereld kijken zonder te zien dat mannen het grootste deel van alle geweld en uitbuiting voor hun rekening nemen. Er is een continuüm tussen de wereldproblemen en de problemen binnenshuis. Ik ben lang actief geweest in de kraakbeweging. Ik had verwacht dat krakers niet alleen tegen onrecht zijn, maar zich ook actief inzetten voor het werkelijk vormgeven van een betere wereld. Dat is ook wel zo, maar helaas wordt geweld vaak belangrijker gevonden dan vredelievendheid.”

EIGEN ERVARING

“Ik maak niet veel geweld mee maar het is er wel. Als er iets gebeurt, sta ik te shaken maar ik reageer rustig. Vijf jaar terug ben ik overspannen geweest en toen was dat wel anders. Ik weet nog dat een man zei: als jouw hond tegen mijn auto plast, sla ik je in elkaar. Ik was in die tijd zo opgefokt dat ik dacht: make my day. En dat was eerlijk gezegd best een lekker gevoel.”

CHANGEMAKER

“Ha, ik was al changemaker voor deze campagne. Ik ben al twintig jaar bezig om mannen te betrekken bij het streven naar een betere wereld. Dus een wereld waarin ze volledig mens kunnen zijn, volledig zichzelf. Los van het labeltje dat we er meteen ophangen als we geboren worden: het is een jongen of het is een meisje. Daar wordt meteen zo’n pakket aan verwachtingen bijgedaan. En daar komt een heleboel ellende uit voort, zoals geweld tegen vrouwen.”

MANNEN

“Ik mis diepgang in gesprekken met mannen. Praten over kwetsbaarheid, dat willen ze meestal niet. Hoewel er best veel mannen zijn die niet mee willen

doen aan al die verwachtingen over mannelijkheid. Maar het is heel lastig om ze zover te krijgen dat ze zich uitspreken over geweld tegen vrouwen. Dan zeggen ze: dat gaat toch niet over mij? Ik heb daar last van. Mannen denken dat het leuk is om platte grappen te maken over vrouwen. Dat vind ik zo irritant. Ze willen me daarin meezuigen terwijl ik dat helemaal niet wil. Als ik zie wat mannen allemaal uitvreten om te bewijzen dat ze man zijn, dan denk ik: dat mag wel ietsje minder.”

WE CAN

“Eén keer per jaar is er een pinksterweekend in Appelscha voor anarchisten. Daar heb ik een sessie verzorgd over de WE CAN-campagne. Er waren alleen mensen die dit een belangrijk onderwerp vinden, logisch. Maar ik weet hoe conservatief er gereageerd wordt als iemand uit de beweging een vrouw verkracht. Het is voorgekomen dat een slachtoffer voor een soort tribunaal werd geroepen, ‘vertel nog eens wat je hebt meegemaakt’, waardoor ze extra slachtoffer werd. En de dader, een vooraanstaande kraker, kwam ermee weg.”

ACTIES

“Ik heb een methodiek ontwikkeld om met jongens te kunnen werken aan mannelijkheid. Ik geef hierin les op scholen in en om Amsterdam. Dat is best lastig, het begint al bij de weerstand bij de docent. Ik laat zien dat je heel goed een echte man kunt zijn zonder geweld te gebruiken. In een groep van vijftien jongens zijn er drie die de cultuur van gewelddadigheid uitdragen. Drie onttrekken zich aan alles en de rest laat zich ringeloren door de jongens met de grootste bek. In deze tussengroep probeer ik winst te behalen. Hoe? Het kwartje valt meestal bij een fysieke oefening. Dan staan twee jongens tegenover elkaar en moeten ze de ander met hun handen wegduwen. Hoe harder je duwt, hoe meer je zelf uit balans komt. Mijn boodschap is: trek je handen terug en doe wat je zelf wilt, dan blijf je beter in balans.”

GROTE VOORBEELD

“De grote drie natuurlijk: Nelson Mandela, Martin Luther King en Ghandi. Maar ik ben ook onder de indruk van Saskia Poldervaart die ik bij vrouwenstudies heb leren kennen. Mensen hebben het vaak over zure feministen, maar die kom ik helemaal niet tegen. Ik zie bij feministen juist een prettige, humoristische en liefdevolle strijdvaardigheid waar ik als man nog iets van kan leren.”

Naam: Nazima Shaikh

Leeftijd: 35

Beroep: eigen communicatiebureau

Woonplaats: Nijmegen

Ik kan niet tegen onrecht

“Eerwraak? Ik heb zo’n hekel aan het woord. Wraak is niet eevol. Mijn beste schoolvriendin is slachtoffer geworden van geweld. Dat was geen eerwraak, dat is moord. Ik kan niet tegen onrecht en ongelijkheid. Ik ben als moslima geboren met een liberale, humanistische en emancipatorische visie op het leven. Die diversiteit aan normen en waarden geef ik nu aan mijn dochters mee.”

WORTELS

“Ik ben half Surinaams-Hindostaans, half Pakistaans. Ik was twaalf toen mijn vader een hartaanval kreeg. Ineens was mijn moeder weduwe met vier kinderen, 31 jaar oud. Ik heb gezien wat het betekent om het in je eentje te moeten rooien. Ook moeilijk: de Pakistaanse familie, vrienden van mijn vader kwamen niet meer langs. Twee ooms zijn familie gebleven. Allemaal houden we nog steeds van deze ooms omdat zij als mannen ons nooit anders zijn gaan zien als familie ook al waren zij een vriend kwijt. Mijn moeder heeft zich gered en verdient een lintje.”

RELATIE

“Mijn man Sharif en ik zijn voor de tweede keer getrouwd. Zowel binnen het Nederlandse als het Islamitisch recht kan dat gewoon. Binnen de wij-culturen is het lastiger om als gescheiden vrouw te hertrouwen. Nog lastiger is het als je al kinderen hebt of als je onvruchtbaar bent of als jij geen kinderen wilt. Maar wij hebben recht op geluk, liefde en kameraadschap. In de gemeenschappen was ik de eerste vrouw met kind die ging scheiden. Waarom ga je bij hem weg? zeiden mensen. Maar ik was achttien toen ik trouwde en na vier jaar pasten we niet meer bij elkaar. Uitgehewelijkt? Nee, ik was verliefd en ben niet uitgehewelijkt. En trouwens, dat heet gewoon koppelen. Dan word je voorgesteld aan iemand maar je hebt het recht om te weigeren als je die persoon niet ziet zitten.”

GELOOF

“Ik ben als Nederlandse moslima geboren met een liberale, humanistische en emancipatorische visie in het leven. De islam leert me naastenliefde en medemenselijkheid, maar dat leert geloof ik iedere religie of levenswijze.”

WERK

“In 2009 ben ik een diversiteit communicatiebureau begonnen. Pure noodzaak maar ook plezierig om te laten zien wat de meerwaarde is van diversiteit in onze samenleving. Er wordt heel veel gepraat, beleid gemaakt over diversiteit, maar hoe pas je dat toe in de praktijk? Hoe spreek je een doelgroep aan met respect en zorg voor de belevingswereld waar de doelgroep zich in begeeft? Ik kan dat. Ik pas zo nodig mijn taalgebruik en tempo aan, gebruik visueel materiaal, geef veel ruimte aan persoonlijke verhalen. Ik geef mensen het gevoel erbij te horen. Dat werkt.”

GEWELD

“Mijn beste vriendin moest trouwen met haar neef uit het buitenland. Op haar huwelijk heb ik nog samen met mijn zusje een Bollywooddans gedaan. Een paar dagen later kwam ze op school met plekken op haar gezicht. Geslagen door haar man. Ik was woest! Ik heb hem opgebeld en hem de waarheid gezegd. Hij verstond er helaas niets van, maar ik wilde hem laten weten dat slaan niet mag in Nederland. Het contact was verwaterd en jaren geleden kwam ik haar weer tegen. Ze had samen met haar man een winkel en ik deed daar de boodschappen. Ze vertelde dat ze de scheiding had ingezet. Ik heb daar nog met hem over gesproken, dat de dingen soms zo gaan. Maar drie dagen later was mijn vriendin overleden in het trappenhuis van haar woning. Omgebracht door haar man. Twee regels in de krant, meer niet.”

EERWRAAK

“Ik heb zo’n hekel aan het woord eerwraak. Wraak is niet eervol, nooit! Het is lafheid ten top. Er valt geen eer aan te behalen en waarom dan dit woord gebruiken? Zullen wij het beestje bij de naam noemen? Partnergeweld, seksueel geweld, geestelijk geweld, lichamelijk geweld. Dit systeem blijft bestaan zolang wij het eerwraak noemen. Iemand het leven beroven met voorbedachten rade is strafbaar en crimineel. Dat is niet normaal, in geen enkele cultuur.”

EERGEWELD

“Er zijn zoveel vormen van eergeweld. Ongeschreven regels hoe jij je als vrouw of man hoort te gedragen. Niet kunnen uitkomen voor je seksuele voorkeur. Niet naar school mogen, niet verliefd mogen zijn op iemand die niet van je eigen cultuur is. Niet als vrouw je eigen geld mogen verdienen. Niet als man je moeder kunnen vertellen dat je niet met iemand uit het buitenland wilt trouwen. Bedreiging, uitstoting, gedwongen partnerkeuze, vluchten met

je geliefde naar een andere stad, een andere identiteit moeten aannemen omdat mensen je zoeken.”

PASSIE

“Onderwerpen bespreekbaar maken, benoemen en begeleiden, dat is mijn drive en dat doe ik via mijn bedrijf. Een brug slaan tussen mensen in de maatschappij. Mensen elkaar laten ontmoeten, ook al verschillen we van nature, in de basis zijn we mens. Ik ben bestuurslid van een LBGTQ-centrum Nijmegen. Ik wil duidelijk maken dat etnische, religieuze en culturele mensen soms geen coming-out willen op de manier die hier gangbaar is. Geestelijk geweld is ook een taboe en het komt heel veel voor. Allemaal zaken die je niet onder het tapijt kunt schuiven.”

CHANGEMAKER

“Mijn lief heeft mij genomineerd voor dit boekje. Waarom? Omdat hij vindt dat ik mijn mening goed onder woorden kan brengen. Omdat ik serieus genomen moet worden als vrouwelijke ondernemer. Yes, Nazima Can! Ik kan niet tegen onrecht en ongelijkheid tussen mensen. Ik vind dat je als mens uniek bent, ongeacht waar je wieg staat. Laat je niet labelen en etiketteren door de hokjesgeest van ons land. Streef je dromen en ambities na.”

ACTIES

“Ik wil opvoeders duidelijk maken dat de puberteit een normale fase is. Het hoort erbij. Pubers gaan grenzen verleggen, op ontdekkingstocht naar wie ze zijn en wat ze zijn. Begeleid de puber in deze fase, praat met ze, blijf in contact, is mijn boodschap als ouder. Mijn ouders namen mij als kind ook serieus. Ik zat op korfbal, was bij de scouting en was majorette. Carnaval en sinterklaas werden net zo gevierd als het suikerfeest en het offerfeest. Ik wens alle kinderen en jongeren zulke opvoeders toe.”

VOORBEELDEN

“Bibi Khadija, de vrouw van profeet Mohammed, is voor mij een voorbeeld. Hoe zij als zelfstandige en onafhankelijke zakenvrouw mens kon zijn, de Profeet ten huwelijk vroeg in plaats van andersom. Oud-premier Benazir Bhutto van Pakistan is ook een voorbeeld. En Aletta Jacobs en koningin Beatrix. Ik ben heel dankbaar dat zij koningin is. Nederland is het land van kansen en het land van vrouwen. Belemmeringen? Ja, die zijn er wel maar ik wil ze niet voelen. Glazen plafonds zijn er voor alle minderheden, daarom is het goed om de krachten te bundelen en samen zichtbaar te worden en zichtbaar te strijden.”

Naam: Monique Meijer

Leeftijd: 42

Beroep: ambtenaar

Woonplaats: Vinkeveen

Mijn vader was de baas in huis

“Via Hyves help ik vrouwen uit een geweldssituatie stappen. Ik maak een vluchtplan, regel praktische zaken. Als het lukt, loop ik te jubelen in de kamer. Ik heb zelf twee jaar in een gewelddadige relatie gezeten. Van de ene op de andere dag ben ik eruit gestapt. Ik droom van een enorm huis waar ik slachtoffers en hun kinderen kan opvangen. Dan ga ik echt het verschil maken.”

WORTELS

“Ik ben opgegroeid met een oudere broer en een tweelingzusje in Amsterdam. Mijn zusje is alles voor me. Mijn moeder was regelmatig ziek en mijn vader deed dan het huishouden. Dat doet hij nog steeds. Dat zorgen voor elkaar heb ik van huis uit meegekregen. Mijn vader is iemand die nadrukkelijk aanwezig is. Hij is opgegroeid met het idee dat de vader de baas is in huis. Als hij van zijn werk kwam, ging hij eerst slapen voor de kachel. Na het eten wilde hij voetbal kijken en vooral geen ruzie maken. Ik heb geleerd om daarmee om te gaan. Ik kon me onderdanig opstellen en wist hoe ik hem moest paaien.”

RELATIE

“Ik heb een relatie met Menno, samen hebben we een zontje. Ja, hij steunt me in mijn werk en in het vrijwilligerswerk dat ik doe. Maar soms vindt hij ook dat ik wel wat veel doe voor een ander.”

WERK

“Ik werk als ambtenaar. Ik krijg in mijn werk regelmatig te maken met huise-lijk geweld, maar vooral in mijn vrijwilligerswerk heb ik met slachtoffers en omstanders te maken. Ik volg een opleiding om hogerop te komen. Met dat diploma hoop ik straks echt een verandering te kunnen maken, bijvoorbeeld

door beleidsplannen of richtlijnen te schrijven over huiselijk geweld. Ik hoop dat ik die richting op kan.”

EIGEN ERVARING

“Ik heb twee jaar in een gewelddadige relatie gezeten. Van de ene op de andere dag ben ik daar uit gestapt. Dat heeft nog wel even geduurd omdat hij mij niet losliet. Ook hielp ik een vriendin uit het geweld waarin zij al jaren leefde. Zes jaar terug kreeg ik voor mijn werk een cursus over huiselijk geweld. In die cursus werd een rijtje opgesomd van wat huiselijk geweld allemaal is: kleineren, isoleren, haren trekken. Ik barstte in huilen uit, ineens realiseerde ik me dat ik er weer middenin zat. We zijn in therapie gegaan en daardoor is er veel veranderd. Het gaat nu een stuk beter. Ik weet nu heel duidelijk mijn grenzen aan te geven en ik praat direct over conflicten.”

CHANGEMAKER

“Na die cursus over huiselijk geweld heb ik op de website van het steunpunt huiselijk geweld mijn verhaal gezet. Inmiddels was ik weer nieuwe ervaringen rijker, mijn zwager sloeg mijn schoonzuster regelmatig en ik heb daar iets aan gedaan. Helaas werd dit door de familie niet gewaardeerd en leven zij nog steeds samen met hun kinderen in het geweld. Ik merkte dat ik mensen kon helpen door gewoon begrip te tonen, te reageren, adviezen te geven en mijn eigen ervaringen te vertellen.”

ACTIE

“Ik heb de Hyvesgroep <http://niet-slaan.hyves> opgericht en dat is een groot succes geworden. Slachtoffers van het forum kunnen met elkaar in contact komen en elkaar helpen. We regelen van alles: onderdak, hulp bij aangiftes, kleding, meubels, mobiele telefoons, voedselpakketten, lotgenotendagen, noem maar op. Ik heb verder een Hyvesgroep overgenomen van een vrouw die het te druk kreeg: <http://huiselijkgeweld112.hyves.nl>. Ook heb ik een kaartjeshyves opgezet waarmee we ‘kaartjesbommen’ kunnen versturen naar slachtoffers of andere mensen die wel wat steun kunnen gebruiken. In vier dagen tijd heb ik 160 leden gekregen.”

NOG MEER ACTIES

“Via het forum van Hyves help ik gemiddeld twee vrouwen per week. Samen met anderen natuurlijk, anders zou het niet te doen zijn. We maken een plan hoe zo’n vrouw eruit kan komen, allemaal praktische zaken die ze moet regelen, zoals een vluchtplan. Afgelopen vrijdag belde een vrouw dat het gelukt was om weg te gaan bij haar partner. Dan loop ik echt te jubelen in de kamer. Ze zou eerst maandag al gaan, alles was geregeld, maar toen was ze weer in elkaar geslagen en kon ze niet lopen. Vijf dagen later is het alsnog gelukt. Samen met een slachtoffer geef ik ook presentaties over hui-

selijk geweld, zoals afgelopen jaar op de politieacademie in Amsterdam. Dan begin ik bij de bodem en hoop ik dat het onbegrip bij politiestudenten verdwijnt. Als zij mijn boodschap doorgeven aan anderen, bereiken we met weinig mensen veel.”

MANNEN

“Ik ben opgegroeid met het idee dat papa de baas is in huis. Dus met een duidelijk machtsverschil tussen mannen en vrouwen. Ik denk dat de hele ontwikkeling van een kind afhangt van het beeld tussen mannen en vrouwen waar je mee opgroeit. Ik weet zeker dat het zelfs bepalend is of iemand later slachtoffer of dader wordt als je als kind opgroeit in geweld. Geweld tegen vrouwen is moeilijk de stoppen door de economische afhankelijkheid van vrouwen, daardoor gaan ze vaak weer terug. Slachtoffers kunnen niet van de ene op de andere dag vanuit die afhankelijke positie omschakelen en voor hun eigen inkomen gaan zorgen. Ze zijn geestelijk kapot en kunnen niet meteen goed functioneren in bijvoorbeeld het bedrijfsleven.”

HOLLANDS NEXT TOPMODEL

“Toen ik jullie oproep voor dit boekje zag, kreeg ik wel een beetje een Hollands Next Top Model-gevoel. Behalve dat anderen mij opgaven, schreef ik zelf ook een mail om super-changemaker te kunnen worden. Ik denk dat ik meedoe om bevestiging te krijgen, dat ik het goed doe en door moet gaan met waar ik mee bezig ben. Ik zal altijd vechten tegen geweld in relaties. Ik heb mezelf wel eens beloofd: als ik de loterij win, dan stop ik met werken en koop ik een enorm huis waar ik slachtoffers en kinderen kan opvangen. Dan kan ik echt het verschil maken! Dus duimen maar dat die jackpot een keer op mij gaat vallen!”

Naam: Ahmed Marcouch

Leeftijd: 40

Beroep: stadsdeelvoorzitter Slotervaart

Woonplaats: Amsterdam

Een man hoort niet te slaan

“Huiselijk geweld wordt soms gelegitimeerd binnen bepaalde migrantengroepen. De uitdaging is om die norm aan de kaak te stellen. Het is een norm die al generaties lang meegaat en die ervoor zorgt dat mannen soms meer in hun spieren geloven dan in hun verstand. Ik vind het een grote prestatie als vrouwen uit een geweldsituatie stappen. Er staat zoveel op het spel. Zij zijn voor mij de echte changemakers.”

WORTELS

“Ik ben opgegroeid in een traditioneel gezin: de man heeft de buitenrol en de vrouw de binnenrol. Ten opzichte van de vrouwen waren er geen hoge verwachting op het gebied van zelfontplooiing. Mijn zus was het enige meisje en wij jongens hielpen haar in het huishouden. Maar dat was meer pragmatisch dan dat het met emancipatie te maken had.”

EMANCIPATIE

“Ik denk dat het belangrijk is voor jongens om zich te emanciperen, net zoals dat belangrijk is voor meisjes. Het is relevant voor hun vorming en ontwikkeling. Jongens mogen bijvoorbeeld best leren wat meer in het huishouden te doen.”

DOGMA'S

“Toen ik een jaar of twintig was, ging ik meer nadenken. Daarvoor nam ik dogma's aan, zoals bijna iedereen dat doet. Maar op een gegeven moment miste ik de logica ervan. Dat is een heel proces geweest: het was een confrontatie met de waarden en normen die ik van huis uit heb meegekregen en ook een confrontatie met het geloof. Ik ben onderwerpen ter discussie gaan stellen, bijvoorbeeld over verkrachting binnen het huwelijk. Nee, dat is me niet in dank afgenomen.”

POLITIE

“Tijdens mijn werk bij de politie ben ik voor het eerst in aanraking gekomen met huiselijk geweld. Er zit veel tijd in huiselijk geweldzaken. Ik vind het een grote prestatie als vrouwen het anders willen. Er staat zoveel op het spel, de familie die je niet steunt, de verblijfsvergunning. En waar moet je naartoe als je weg wilt?”

VOORBEELD

“Op een avond kwam er een Marokkaanse vrouw op het bureau, met bebloede lip en tranen in haar ogen. Ik vroeg wat er gebeurd was. Ze vertelde dat ze met haar man op bezoek geweest was bij familie en terug naar huis liep. Op straat zag zij bij de vuilnis een leuke stoel en ze liep er naartoe om die te bekijken. Opeens gaf haar man haar een klap. Waarschijnlijk was hij in zijn trots gekrenkt. ‘Je haalt toch geen spullen bij de vuilnis weg?’, zo iets zal het geweest zijn. Een klap uit frustratie of eer.”

NORM

“Slaan is strafbaar en heeft consequenties. Ik vind dat we die norm moeten stellen. Wel zie ik verschil tussen iemand een keer slaan uit frustratie of jarenlang je dochter of vrouw onderdrukken en mishandelen. Ik merk dat er veel aandacht is voor de zaken buiten het strafrecht, bijvoorbeeld voor de kinderen die geweld waarnemen. En voor meer en andere hulp, dat je er als vrouw echt uit kunt komen en jezelf kunt helpen. Maar er zijn ook andere ontwikkelingen. Zo is er tegenwoordig meer oog voor culturele en religieuze opvattingen over geweld.”

WERELD TE WINNEN

“Ik weet dat huiselijk geweld in alle rangen en standen voorkomt, maar binnen bepaalde religieuze en culturele groepen worden onderdrukking en geweld soms gelegitimeerd. In die migrantengroepen is nog een wereld te winnen. De uitdaging is om die norm aan de kaak te stellen. Het is een norm die al generaties meegaat en die ervoor zorgt dat mannen soms meer in hun spieren geloven dan in hun verstand. Maar om die norm te veranderen hebben we het onderwijs nodig, religieuze leiders, het jongerenwerk en de mensen zelf. Ik zie WE CAN daarin ook als instrument.”

WE CAN

“Het is interessant dat WE CAN geïnternaliseerde normen ter discussie stelt. Ook dingen die vaak niet getypeerd worden als onderdrukking. Dat een meisje bijvoorbeeld moet stoppen met school, uit bescherming of dat iemand al jong moeder wordt. Als zij geen opleiding heeft, is ze levenslang afhankelijk van haar man. Door de dialoog aan te gaan, met mensen,

religieuze leiders, in wijkcentra, hoop je dat je iemand laat inzien dat iedereen recht heeft op eigen keuzes.”

FALEN

“Met goede bedoelingen wordt de individuele vrijheid vaak beperkt. Het gaat erom dat een man niet hoort te slaan, maar ook dat iedereen recht heeft op zelfontplooiing en op geluk. En op het recht daarin te falen. Je komt dan wel op onderwerpen in de eerachtige sfeer, gescheiden vrouwen, meisjes die ook moeten kunnen experimenteren met verkering. Mensen moeten het zelf ook aan de kaak durven stellen, vrouwen zelf zijn soms ook uitdragers. Moeders bijvoorbeeld dragen juist vaak bij aan de vrijheidsbeperking van hun dochters.”

PUBLIEKELIJK

“Ik vind het belangrijk dat we ons publiekelijk uitspreken over geweld en publiekelijk de dialoog aangaan. Zo kunnen we voorkomen dat slachtoffers daders worden. En slachtoffers die het nog niet doorhebben, kunnen we laten zien dat zij niet alleen zijn. En dat we het anders willen. Maar wel op een manier die herkenbaar is, niet op een te verholde manier. En die norm moeten we ook aankarten, die religieus-culturele fenomenen die van invloed zijn op de manier waarop we naar vrouwen kijken.”

ACTIES

“Ik wil hier in Slotervaart echt iets doen aan geweld tegen vrouwen, we zijn er ook al mee bezig. We willen met ziekenhuizen én zelforganisaties aan de slag, met professionals én vrouwenorganisaties. Vorige week zijn we begonnen met een serie stadsdeeldebatten waarin Fayza Oum’Hamed haar verhaal vertelt. Fayza is schrijfster van het boek ‘De uitverkorene’. Zij kwam als vijftienjarig meisje als importbruid naar Nederland en is jarenlang door haar man en zijn familie mishandeld en opgesloten. Uiteindelijk wist ze uit deze situatie te vluchten en heeft ze haar verhaal opgeschreven. Je ziet dat het wat doet met de vrouwen als zij haar verhaal vertelt. Eerst herkennen ze het niet zo, maar al pratende komt er meer en meer herkenning. In Turkse en Marokkaanse kringen is het taboe om over deze onderwerpen te praten, maar zo’n voorbeeld uit de dagelijkse praktijk maakt veel los.”

CHANGEMAKER

“Ja, ik ben changemaker en ik spreek me daar ook over uit. Maar de vrouwen die zelf voor de verandering kiezen, de vrouwen die die moeilijke stap durven zetten, dat zijn voor mij de echte changemakers.”

Naam: Merel ten Berg

Leeftijd: 15

Beroep: scholier

Woonplaats: Utrecht

Alles om meisjes een prettig leven te geven

“Met tien vriendinnen heb ik geld ingezameld voor meisjes in ontwikkelingslanden. Als je hoort wat die meisjes meemaken: besnijdenis, verkrachting, trouwen met een man van zeventig. Echt heftig. Ik zou alles doen om hen net zo’n leven te geven als jongens. Zelf heb ik nooit geweld meegeemaakt. Ja, naaktfoto’s die jongens via hun mobiel doorsturen. Dat hoor je zo vaak. Die foto’s moet je gewoon niet laten maken.”

WORTELS

“Ik woon met mijn moeder in Utrecht. We hebben een goede band. Als ik ga turnen en om half zeven weg moet, dan zorgen we dat we daarvoor samen kunnen eten. Mijn ouders zijn gescheiden. Af en toe ben ik bij mijn vader.”

RELATIE

“Ik heb wel eens iets met een jongen gehad maar dat noem ik geen relatie.”

GELOOF

“Ik ben niet gelovig. Een jaar of zes terug zei mijn moeder ineens: wij zijn katholiek. Wát, riep ik. Dat had ik nog nooit gehoord.”

SCHOOL

“Ik zit in 4 vwo op de Werkplaats in Bilthoven. Dat is de school waar de koningin op heeft gezeten. Ik heb gekozen voor het profiel economie & maatschappij. Ik wil later iets maatschappelijks doen. Of iets creatiefs, iets met films. Ik wil in ieder geval niet heel de dag op één plek achter de

computer zitten. Mijn beste vak? Dat heb ik niet. De leervakken vind ik niet leuk. Maar ik haal wel goede cijfers. Ik ben best wel precies, niet snel tevreden.”

ONGELIJKHEID

“Ik vind het in Nederland wel meevallen met de ongelijkheid tussen jongens en meisjes. Er zijn verschillen tussen jongens en meisjes. Er worden grappes gemaakt dat meisjes minder sterk zijn. En dat jongens maar één ding tegelijk kunnen. Maar ongelijkheid? Niet in ons land. Op school zie ik wel verschillen. Als we in groepjes moeten werken, zijn de meisjes heel ijverig en de jongens niet. Daardoor willen de meisjes het liefst met elkaar een opdracht doen. En de jongens willen ook met de meisjes want dan hoeven ze minder te doen.”

BECAUSE I'M A GIRL

“Een vriendin kwam op school met een artikel over Because I'm a girl, een campagne waarbij je zelf een actie kunt opzetten voor meisjes in ontwikkelingslanden die het heel slecht hebben. In dat artikel ging het over besnijdenis, verkrachting, prostitutie, trouwen met een man van zeventig, dat soort dingen. Echt heftig. Met tien meiden hebben we een plan gemaakt om geld in te zamelen. We zijn klein begonnen maar al snel werd het groter. We waren er zoveel mee bezig op school dat we er een maatschappelijke stage van hebben gemaakt.”

GELD VERDIENEN

“We hebben 1200 euro opgehaald. Dat is best weinig als je kijkt naar wat we ervoor hebben gedaan. We hebben voorlichtingen gegeven op heel veel basisscholen. Per school kregen we zo'n 70 euro dus kun je nagaan op hoeveel scholen we zijn geweest. Later zijn we ook weer teruggegaan naar die scholen om met de kinderen armbandjes te maken. Dat vond ik wel een mooie symbolische actie: in ontwikkelingslanden maken kinderen armbandjes om geld voor eten te verdienen.”

MINISTER VERHAGEN

“We hebben misschien weinig geld opgehaald, maar we hebben wel heel veel aandacht gekregen in de media. Ik deed de pr en na school mailde ik kranten. Op een dag belde Kidsweek om ons uit te nodigen voor een ontbijt met minister Verhagen in het Kurhaus. We kregen die uitnodiging omdat we waren genomineerd voor beste maatschappelijke stage van het jaar. Het ontbijt viel een beetje tegen. We hebben helemaal niet kunnen eten. Er was zoveel media. Vanuit mijn ooghoek zag ik alleen maar cameralenzen. Maar de minister was echt geïnteresseerd, hij stelde vragen waardoor je kon merken dat hij erover had nagedacht.”

DRIVE

“We hebben 1200 euro ingezameld voor meisjes in ontwikkelingslanden. Zo dat ze naar school kunnen, niet besneden worden en niet worden uitgehuwelijkt. Alles om meisjes een even goed leven te geven als jongens. Ja daar heb ik het voor gedaan. Ik vind het echt heftig als een meisje in handen komt van een man die haar niet goed behandelt, die haar vervolgens opsluit en verkracht.”

GEWELD

“Ik ken geen meisjes die geweld hebben meegemaakt. Nafluiten op straat, is dat geweld? Dat maakt ieder meisje wel eens mee. Ik weet van allochtone klasgenootjes op de basisschool dat ze in de moskee door hun leraar geslagen werden. Maar wat er bij mijn vriendinnen thuis gebeurt, weet ik niet. Naaktfoto's die jongens via hun mobiel doorsturen? Dat hoor je zo vaak. Die foto's moet je gewoon niet van jezelf laten maken. Je weet dat het kan gebeuren als de relatie stuk gaat. En van die jongens vind ik het kinderachtig. Maar ik begrijp het wel, het is onmacht, ze willen wraak nemen. En later hebben ze er spijt van.”

PLANNEN

“Ik heb geen nieuwe plannen. Een half jaar lang is al mijn vrije tijd erin gaan zitten! Ik ging naar school, naar turnen en ik had deze actie. Ik had helemaal geen tijd meer voor mijn vriendinnen, voor de computer of voor mezelf. Mijn schoolcijfers hebben er onder geleden en ik was thuis moe en chagrijnig. We moesten echt stoppen. Eén van mijn vriendinnen die de actie leidde, heeft zelfs drie maanden een burn-out gehad. Was zichzelf niet meer. Dat vond ik wel moeilijk. Had ik het moeten zien aankomen? Had ik dingen van haar over moeten nemen?”

NAKAARTEN

“Een klasgenoot uit de parallelklas heeft vijf dagen in de kantine wafels verkocht en 500 euro opgehaald. Ik heb een half jaar lang al mijn vrije tijd erin gestoken voor 1200 euro. Het was een leuke ervaring maar achteraf hadden we het dus wel anders moeten doen.”

Naam: Agnes Jongerius

Leeftijd: 49

Beroep: voorzitter vakcentrale FNV

Woonplaats: Utrecht

Doe de dingen die ertoe doen

“Als je iets wilt, moet je niet in een hoekje blijven zitten maar je kansen pakken. Ik heb mijn loopbaan te danken aan een positieve actie van de FNV. Er zijn vrouwen die niet op deze manier willen binnenkomen, maar ik dacht: geef mij die baan maar, dan laat ik wel zien wat ik kan. Vrouwen zouden de wereld met wat meer zelfvertrouwen tegemoet moeten treden.”

WORTELS

“Ik ben geboren in een groot katholiek gezin. Mijn moeder was onderwijzer en werd ontslagen toen zij trouwde. Daar valt niets anders van te zeggen dan: ‘dit is ongelijkheid’. Mijn vader vond geld en een grote mond niet belangrijk. Belangrijker was om je ogen open te houden en dingen te doen die ertoe doen. Het is er dus diep ingebakken dat ieder mens telt en iedereen gehoord en gezien moet worden, ook de mensen die overgeslagen worden. Dat is een smeulend vuurtje. Bij de vakbond zit ik op de goede plek. Je kunt vanuit het collectief mensen een stem geven en namens andere mensen iets doen.”

TROTS

“Vorige week was er een demonstratie bij het gebouw van de Tweede Kamer. Het ging om de verhoging van de AOW-leeftijd. Op een gegeven moment staat er een jonge vrouw op die schoonmaakt op Schiphol. Ze klimt op het podium en eist respect. Ja, dan voel ik me trots. Een mens telt in individuele zin en met slimme coalities kun je ook collectief iets doen. Zo’n moment werkt voor deze vrouw empowerend maar ook voor de andere demonstranten. Dat is toch prachtig?”

GELIJKHEID

“Het is een taak van de vakbond om in te zetten op gelijkheid en gelijke behandeling op de werkvloer. Dat heeft de ontstaansgeschiedenis van de FNV

in zich, dat zijn onze wortels en grondwaarden. Die vertalen we bijvoorbeeld in CAO's. In de jaren tachtig, toen vrouwen met kinderen op grotere schaal bleven werken, heeft de vakbond aandacht gevraagd voor kinderopvang, nog voordat daar veel politieke aandacht voor was. De FNV heeft dat meegenomen in de onderhandelingen met de werkgevers. De meerderheid van de werknemers bij de vakcentrale FNV is vrouw. De beloning van mannen en vrouwen is gelijk, de FNV is daar heel transparant in. We geven het goede voorbeeld en dat vind ik belangrijk.”

PERSOONLIJK

“Ik heb mijn loopbaan te danken aan een positieve actie van de vervoersbond van de FNV. Er stond een advertentie in de krant: ‘FNV zoekt vrouwen als vakbondsbestuurders’. Ik weet dat er vrouwen zijn die niet op zo'n manier binnen willen komen bij een organisatie. Die zeggen: ‘ik wil dat ze me op mijn kwaliteiten aannemen, niet omdat ik vrouw ben’. Ik denk zelf: geef mij die baan maar, dat laat ik wel zien wat ik kan.”

KAN IK DAT?

“Een vriendin van me zegt altijd: als mannen een promotie aangeboden krijgen, dan reageren ze met ‘Hè hè, eindelijk, zie je het nu pas?’ Vrouwen zeggen: ‘Denk je dat ik dat kan?’ Als je iets wilt, moet je niet in een hoekje blijven zitten. Het is aan jou om de kansen te grijpen die je krijgt. Vrouwen zouden met wat meer zelfvertrouwen de wereld tegemoet moeten treden. Vrouwen vragen zich vaker af: ‘Wat is het waard wat ik doe?’ Omdat mannen meer gefocust zijn op geld, heeft dat invloed op de salarisonderhandelingen en dus op ongelijke beloning.”

MANNEN

“Vrouwen vinden vaak andere dingen belangrijk. Ik bedoel daarmee niet dat vrouwen minder of geen ambitie hebben, zij uiten het alleen anders. Het is maar waar je het aan afmeet. Ik vind het ook ambitie als je iets doet waar je hart ligt en je kijkt tegelijkertijd of iedereen het nog een beetje naar zijn zin heeft. Mannen zijn meer van de ‘Ik vooruit bv’: een topsalaris, grote auto, noem maar op. Dat is dus een andere invulling van ambitie. Vrouwen zijn wat minder door geld gedreven en meer door idealen. Als het resultaat dan is dat ze minder betaald krijgen, vinden ze dat minder erg. Maar het blijft natuurlijk ongelijkheid en onacceptabel als een vrouw daardoor minder betaald krijgt voor hetzelfde werk.”

PESTEN OP HET WERK

“Als vakbond doen we zeker iets tegen geweld op de werkvloer, pesten en intimidatie. We doen er bijvoorbeeld regelmatig onderzoek naar. We hebben ook geprotesteerd toen minister Donner psychische belastingen zoals sek-

suele intimidatie uit de Arbo-wet wilde halen. We zijn met praktijkvoorbeelden gekomen en hebben een lobby gevoerd. Uiteindelijk is het er gelukkig in gebleven. Ik vind het belangrijk om werknemers te beschermen als het gaat om incidenten tussen collega's onderling. Het is toch treurig om te weten dat pesten in veel gevallen mede door de leidinggevende gebeurt, of die weet er op zijn minst van? Dat is uit onderzoek gebleken.”

INGEWIKKELDER

“Geweld achter de voordeur ligt ingewikkelder. Het heeft invloed op je eigenwaarde en mensen melden zich daardoor sneller ziek. Dat kost de samenleving veel geld. Misschien zou de vakbond in de preventiesfeer iets kunnen betekenen. Bij de signalering kan een taak liggen bij managers, collega's en de bedrijfsarts. Het ingewikkelde is hoe je de verbinding legt tussen werk en het thuisdomein. Maar die link hebben we als vakbond ook kunnen leggen bij de kinderopvang. Dat is dus wel iets om verder over na te denken.”

CHANGEMAKER

“Ik ben vereerd met de titel changemaker. Het is mooi dat iedere verandering, hoe groot of klein ook, van belang kan zijn en meetelt. Als je je ogen openhoudt en nadenkt hoe je dingen kunt veranderen, lukt het misschien ook om anderen er anders over na te laten denken.”

Naam: Kees Bakker

Leeftijd: 58

Beroep: voorzitter raad van bestuur Nederlands Jeugdinstituut

Woonplaats: Utrecht

Ik kijk nu naar mijn eigen aandeel

“Fysiek geweld in een relatie vind ik niet normaal. Maar ik moet mijn best doen om niet in de valkuil van emotionele verwaarlozing te stappen. Ik vind het moeilijk om met een vrouw een gelijkwaardige relatie aan te gaan. Als er ruzie dreigt, trek ik me terug. Ik heb lang niet durven kijken naar mijn eigen aandeel. Nu doe ik dat wel. Heftige emoties vind ik niet meer bedreigend.”

WORTELS

“Ik kom uit een hogere middenklassengezin. Mijn vader was kantonrechter, mijn moeder was voor haar huwelijk onderwijzeres. Ik heb twee zussen en drie broers. We moesten allemaal meedoen met het huishouden, jongens en meisjes, daar zorgde mijn moeder wel voor. Slaan hoorde niet bij de opvoeding maar het gebeurde wel. Mijn ouders hadden veel stress en regelmatig woede-uitbarstingen. Ik kan mij geen blauwe plekken herinneren maar wel de conflicten tijdens de puberteit. Ik had lang haar en zag er volgens mijn ouders niet verzorgd uit. Mijn ouders gingen het conflict met de jongens meer aan dan met de meisjes. De jongens moesten zich beheersen, meisjes mochten meer ongecontroleerde gevoelens hebben. In ons gezin was er alleen oppervlakkig contact met elkaar, emoties delen konden we niet. Met ons jongens werd nauwelijks gepraat over gevoelens of over wat ons bezighield.”

GELOOF

“Ik ben gereformeerd opgevoed maar mijn ouders zijn wel redelijk met hun tijd meegegaan, ondanks hun gereformeerde wortels. Vooral mijn moeder was breed geïnteresseerd in wat er in de wereld plaatsvond. Het geloof speelde een grote rol. We gingen op zondag twee keer naar de kerk, één avond per week hadden we catechisatie. Ik zat op muziekles, zwemles, judo en handarbeid.

Eigenlijk was mijn hele week gevuld met activiteiten buiten het gezin: toen nog zes dagen school, kerk en clubs.”

STUDIE

“In ons gezin was het vanzelfsprekend dat je na de middelbare school ging studeren, zowel de jongens als de meisjes. Ik heb hbs gedaan en pedagogiek gestudeerd in de roerige jaren zestig en zeventig. Studeren vond ik heerlijk. Ook omdat je er heel veel naast kon doen: vrijwilligerswerk in de jeugdhulpverlening, allerlei bijbaantjes en assistentschappen. Ik heb daar zoveel van geleerd. Daarom vind ik het nu ook zo belangrijk dat er zoiets bestaat als een maatschappelijke stage.”

GELIJKWAARDIG

“Ik heb altijd moeite gehad om een gelijkwaardige relatie aan te gaan. Daar zie je duidelijk de invloed van mijn opvoeding in terug. Ik ben de beheerste partij, zij is de emotionele vulkaan. Als vrouw moet je van goede huize komen om met mij een conflict aan te gaan, vooral als het van emotionele aard is. Dan trek ik me terug en vertoon ik een soort hulpverlenersgedrag. Dat geeft natuurlijk scheve verhoudingen en zo’n relatie houdt geen stand. Uiteindelijk is het voor mij ook niet bevredigend. Punt is dat ik lang niet heb willen kijken naar mijn eigen aandeel. Nu zie ik dat mijn houding en gedrag een vorm van emotionele verwaarlozing is, een vorm van emotioneel geweld. Weliswaar uit onvermogen maar het leidt wel tot ongelijkwaardigheid, frustraties en scheiding.”

RELATIE

“Ik heb tien jaar samengewoond. We hebben een dochter van 21. Tien jaar terug zijn we gescheiden. Sinds vijf jaar woon ik weer samen, we hebben een zoon van drie en zij heeft twee zonen van elf en twaalf. Ik heb nu voor het eerst een gelijkwaardige relatie. Hoe dat komt? Zij pikt het niet als ik me emotioneel terugtrek. Andersom ben ik nu in staat om heftige emoties niet als bedreigend te ervaren, mijn eigen aandeel onder ogen te zien en conflicten niet uit de weg te gaan.”

GEWELD

“Ik vind het normaal dat je geen fysiek geweld gebruikt in een relatie. Dat heb ik ook nog nooit gedaan. Maar ik heb zelf ervaren wat emotionele verwaarlozing is en ik moet mijn best doen om niet in die valkuil te stappen. Ik ben geen stereotype man als het gaat om zorgen, maar wel als het gaat om emoties voelen, delen en bespreken. Ik ben thuis bijvoorbeeld diegene die het meest kookt, de boodschappen doet, in het weekend zorgt voor een gezellig ontbijt, in de avond met drankjes en hapjes komt. Ik ben wel stereotype in de zin dat ik een doener ben en minder sterk in het herkennen en verwoorden van wat ik voel.”

PERSOONLIJKE ACTIE

“Ik probeer het met mijn vrouw en kinderen anders te doen dan mijn vader en moeder. Ik blijf wel in gesprek over wat ik denk en voel. Ik ga nu wel emotionele conflicten aan en praat daarover. Ook probeer ik mijn eigen aandeel in ongelijkwaardige relaties onder ogen te zien en te veranderen. Dus niet alleen maar te zorgen voor het welbevinden van vrouw en kinderen maar ook mijzelf te laten zien, te laten horen en te werken aan gelijkwaardig contact.”

CHANGEMAKER

“Ik ben nu voorzitter van de raad van bestuur van het Nederlands Jeugdinstuut. Ik zet mij beroepsmatig al bijna veertig jaar in voor kinderen en jongeren. Hoe kunnen we ze een goede basis geven en problemen in de opvoeding en ontwikkeling aanpakken? Ik maak me ook druk over allerlei sociale en maatschappelijke kwesties die daarmee samenhangen, zoals leefbaarheid, ongelijkheid, discriminatie, geweld in het gezin en afhankelijkheidsrelaties. Daarom ben ik changemaker. Naast het doorbreken van mijn persoonlijke patronen wil ik mij inzetten voor terugdringing van geweld tegen vrouwen, maar ook tegen kinderen en eigenlijk alle betrokkenen bij geweld in afhankelijkheidsrelaties.”

Naam: Hadassah de Boer

Leeftijd: 38

Beroep: presentatrice

Woonplaats: Amsterdam

Ik wil vrouwen aan het denken zetten

“Vrouwen die zich wegcijferen, moet je met de neus op de feiten drukken. Waarom laten vrouwen hun schaamlippen corrigeren? Het wordt gewoon geaccepteerd. Ik vind dat er te weinig aandacht is voor geweld. Daarom ben ik changemaker. We moeten erover praten, anders denken mensen dat het normaal is. Daders mogen volgens de wet uit huis worden gezet, maar waarom helpen burens elkaar niet als ze geweld horen?”

BOODSCHAP

“Zorg dat je financieel onafhankelijk bent. Dat heeft mijn moeder er al vroeg bij mij in geramd en ik snap nu pas waarom. Ik ben zelf gescheiden en dat kon doordat ik genoeg geld verdien. Er zijn zoveel vrouwen financieel afhankelijk van hun partner en dus ook emotioneel. Krijg je vervolgens met geweld te maken, dan zit je klem.”

PERSOONLIJK

“Ik heb zelf nooit een gewelddadige relatie gehad. Godzijdank niet. Maar dat heeft niets met zelfstandigheid te maken. Je kunt een manipulatieve partner treffen, dan kom je in een sluipend proces terecht. Ik heb zelf ook wel eens een man gepleasd terwijl hij zich helemaal niet liefdevol gedroeg. Als je dat niet op tijd stopt, kan het te ver gaan.”

GEWELD

“Hoe onaangener een man zich gaat gedragen, hoe meer je als partner de neiging hebt om op eieren te lopen, jezelf onzichtbaar te maken. Terwijl je juist je rug recht zou moeten houden. Maar als je eenmaal in zo'n proces zit, kun je dat niet meer terugdraaien. Je denkt dat je zelf gek bent en daardoor ben je niet in staat de situatie helder onder ogen te zien. Daarbij denken de meeste mensen dat er pas sprake is van geweld als er klappen worden

uitgedeeld. Dat is in mijn ogen een misverstand. Woorden kunnen behoorlijk wat schade aanrichten.”

AANKAARTEN

“Een vriendin van mij heeft een man die haar op zo’n manier onderdrukt. Ik heb er één keer iets van gezegd maar dat werd me niet in dank afgenomen. Moeilijk vind ik dat. Toch heb ik er geen spijt van. Juist omdat onderdrukte vrouwen en mannen geneigd zijn om zichzelf weg te cijferen, moet je ze met hun neus op de feiten drukken. Deze vriendin was er waarschijnlijk nog niet aan toe om de feiten onder ogen te zien. Daarom beschouwde ze mijn confrontatie als een aanval. Maar ik ben ervan overtuigd dat het haar aan het denken heeft gezet. Het is net een steentje dat je in het water gooit. De kringen die zich aan het oppervlak vormen, worden steeds groter.”

GLAZEN PLAFOND

“Het glazen plafond is er, klaar. Ook in de tv-wereld. Serieuze programma’s worden door mannen gepresenteerd. We hebben alleen Clair Polak. Ik ben zelf ook van een programma gehaald omdat het zogenaamd meer intellectueel en dieper moest. Dus kwam er een man op. Waarschijnlijk komt het omdat de top van de televisiewereld voornamelijk uit mannen bestaat. De redacties van journalistieke programma’s bestaan grotendeels uit vrouwen. Maar het zijn vooral mannen die de dienst uit maken. Het werkt dus hetzelfde als in het bedrijfsleven.”

OPLOSSING

“Als er meer vrouwen aan de top komen, zullen er niet alleen meer vrouwelijke presentatoren komen, er komen ook meer vrouwelijke gasten. Maar een quotum voor de top van de televisiewereld zal er nooit komen. Ik hoop wel dat die maatregel in het bedrijfsleven wordt ingevoerd. Er is al zoveel geprobeerd en het lukt maar niet. Nederland is op dit gebied achterlijk. Terwijl allang bekend is dat bedrijven met een gemengde top beter presteren. En dan heb ik het nog niet eens over het kleine aantal vrouwelijke hoogleraren.”

ABSURD

“Waarom laten vrouwen hun schaamlippen corrigeren? Laatst zei een man over zijn vrouw: het moet er wel een beetje goed uitzien. En dan heb ik het over wel-denkende mensen! Het wordt gewoon geaccepteerd. Een vriendin van mij is gynaecoloog en zij moet aan de lopende band schaamlipcorrecties uitvoeren die ze volkomen onnodig vindt. Stel je eens voor dat er op zo’n grote schaal penisvergrotingen zouden worden uitgevoerd. Ik kan me er echt druk om maken. Je hebt als je opgroeit al zoveel onzekerheden op het gebied van seksualiteit. En nu moeten meisjes zich ook nog eens afvragen of hun schaamlippen er wel

‘normaal’ uit zien. Ik vind dat absurd. Zeker als je bedenkt dat het ideaalbeeld is gebaseerd op een gefotoshopte perfect gemaakte vagina. Het is onnatuurlijk en volstrekt irreëel.”

GEWELD

“Er is te weinig aandacht voor geweld. Daarom ben ik changemaker. We moeten erover praten, anders denken mensen dat het normaal is. Onze mening over datgene wat wij normaal vinden, verandert in de loop der jaren. Maar dat geldt dus niet voor geweld tegen vrouwen. Dat blijft een hardnekkig verschijnsel. Wettelijk gezien zijn we nu zover dat een dader uit huis gezet kan worden. Maar burens durven elkaar nog steeds geen hulp aan te bieden als ze geweld horen of zien.”

Naam: Renate Hukema

Leeftijd: 30

Beroep: moleculair bioloog

Woonplaats: Gorinchem

Ik zie overal onrecht om mij heen

“Ik zie overal om mij heen onrecht. In mijn woonplaats wil een ambtenaar ons niet trouwen omdat we allebei vrouw zijn. Als ik zie dat er iets fout zit, dan roep ik dat. Nee, ik heb nooit een klap gehad omdat ik een meisje bent. Of ik zelf over grenzen ga? Dat hoop ik niet. Ik praat er openlijk over, dat is mijn manier om geweld tegen te gaan.”

WORTELS

“Ik kom uit een arbeidersgezin in Gorinchem. Mijn ouders hadden geen opleiding, mijn vader werkte op een scheepswerf, mijn moeder was huisvrouw. Ik heb altijd in een zwarte wijk gewoond. Ik speelde vaak met de jongens want de meisjes kwamen meestal niet buiten. Ik kende ook geen moeders van kinderen: moeders kwamen ook niet buiten. Ik ben blij dat ik in zo’n multiculturele en diverse omgeving ben opgegroeid: dat heeft me gevormd, het heeft me rijker gemaakt. Je ontdekt dat er meer is dan je thuis ziet.”

ZWARTE SCHOOL

“Ik zat op een zwarte basisschool. Het was een goede school waar hard gewerkt werd zodat iedereen een opleiding kon volgen. Toen ik naar de middelbare school ging, kwam ik opeens in een homogene omgeving terecht: iedereen was autochtoon. Op deze witte school merkte ik voor het eerst pas iets van homofobie. Twee meisjes van mijn school die uit de kast kwamen, hebben het heel zwaar gehad.”

RELATIE

“Ik woon samen met een vrouw. In mei gaan we trouwen, we zijn bijna twee jaar samen. Hier in Gorinchem is een ambtenaar – toevallig de meest populaire – die geen homo’s wil trouwen. Dat staat zwart op wit en dat zit me dwars. Ik ben actief in GroenLinks en ik heb vragen gesteld in de gemeenteraad. Maar

de gemeente is glashelder: die wil er niets aan doen. Er is toch wel een ambtenaar? wordt er gezegd. Natuurlijk is die er, maar dit is een principiële kwestie. Puur omdat wij allebei vrouw zijn, wordt ons een dienst geweigerd. Stel je voor dat dit gebeurt met een moslimstel? Dan is het land te klein. En terecht.”

WERK

“Mannen en vrouwen worden in Nederland niet gelijk behandeld. Dat is gewoon zo. Kijk maar in mijn sector, de wetenschap. Ik ben gepromoveerd en ik doe nu onderzoek naar een neurologisch syndroom. Zodra je hogerop komt, zie je het aantal vrouwen snel afnemen. Waar ze naartoe gaan? Geen idee. Ik ben zelf gepromoveerd en heb niet het gevoel dat ik tegen een glazen plafond loop. Maar het aantal vrouwelijke hoogleraren is in ons land dramatisch laag.”

PASSIE

“Ik zie overal om mij heen onrecht en daar kan ik niet tegen. Dat gaat van vrouwen die niet in de topwetenschap komen tot aan zo’n weigerambtenaar. Dat kan me diep raken. Maar ook over stigmatisering van moslims of over zwarte scholen kan ik mij boos maken. In de media wordt vaak gedaan alsof autochtonen volledig geëmancipeerd zijn en homoseksualiteit helemaal accepteren terwijl allochtonen op dit gebied een achterstand hebben. Dat is onzin. Juist ook autochtonen zijn nog lang niet uitgeëmancipeerd en ook onder autochtonen moet er nog veel verbeterd worden in de acceptatie van homoseksualiteit. Het zou zo mooi zijn als we een wereld hebben waarin diversiteit echt vanzelfsprekend is.”

GEWELD

“Fysiek geweld heb ik nooit meegemaakt: een klap voor je kanis omdat je een meisje bent. Maar onder geweld versta ik ook: voor een baan geweigerd worden omdat je een vrouw bent of een lager salaris ontvangen dan een man in dezelfde functie. Eerlijk gezegd heb ik daar ook geen ervaring mee. Of ik zelf wel eens over grenzen ga? Dat hoop ik niet, ik probeer ervoor te waken en er open over te zijn. Ik denk dat je daarmee een sfeer creëert waarin mensen het durven aan te geven als je te ver gaat.”

ORZAAK

“Er wordt in Nederland te weinig gepraat over geweld. Daardoor kan het zo vaak voorkomen. Mensen zeiken over de files en over de regen en vooral over die combinatie, maar dat is het. Ik praat over alles op mijn werk. En ik merk dat mijn collega’s heel subtiel op den duur veranderen. Dat ze verder denken dan de standaardhokjes. Dat ze inzien dat er meer is.”

CHANGEMAKER

“Ik was de eerste die als changemaker op de site van WE CAN stond. Waarom? Omdat ik het belangrijk vind om mensen bewust te maken van alles wat er

nog mis is met de situatie van vrouwen. Mensen zeggen zo makkelijk: we hebben het goed, we zijn tolerant, discriminatie bestaat niet meer, mannen en vrouwen zijn gelijk. Was dat maar waar, zeg ik dan. Er is meer mis dan je zou willen.”

MIJN ACTIES

“Ik ben zo’n eigenwijs iemand die zegt wat ze denkt. Daarom zit ik in de politiek, dat is een goede manier om zaken te veranderen. Ik heb meegeschreven aan het werkprogramma van GroenLinks voor de gemeenteraadsverkiezingen. Daarin staan acties om geweld tegen vrouwen te voorkomen. Mijn kracht is dat ik altijd veel ideeën heb over hoe het beter en fijner kan worden voor mensen. Dus als ik ergens kom, roep ik heel hard wat er fout is en beter moet. Binnen GroenLinks heb ik bijvoorbeeld lang aandacht gevraagd voor diversiteit. Dat is nu het tweede speerpunt, naast groen.”

Naam: Mellouki Cadat

Leeftijd: 51

Beroep: medewerker MOVISIE

Woonplaats: Amsterdam

Ik voed mijn zoon heel bewust op

“Geweld is gewoon niet acceptabel. Ik ben er zelf mee opgegroeid. Mijn vader ging zich te buiten aan lichamelijke bestraffingen. Mijn moeder sloeg niet, maar ze hield mijn vader ook niet tegen. Als veertienjarige schreef ik al een werkstuk over de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. Ik wil mensen in mijn woonomgeving bewust maken van geweld tegen vrouwen. Samen een plan maken wat we er tegen kunnen doen.”

WORTELS

“Tot mijn dertiende woonde ik in verschillende oases van de Sahara. Algerije was toen nog een Franse kolonie. In 1971 vertrok mijn familie om politieke redenen naar Frankrijk. Ik ben een kind van een landbouwkundige ingenieur, een zwarte Arabisch-Berberse man, en van een leerkracht, een witte Bretonse vrouw. Ik ben heel traditioneel rooms-katholiek opgevoed. Mijn officiële voornaam is Briec-Yves. Maar rond mijn twintigste heb ik de stamnaam van mijn Arabisch-Berberse familie als roepnaam gekozen: Mellouki. Ik heb tot mijn eenendertigste in Frankrijk gewoond, daarna ben ik naar Nederland gegaan.”

EIGEN ERVARING

“Ik ben opgegroeid in een omgeving waar het heel normaal was om een kind te slaan. Mijn vader ging zich te buiten aan lichamelijke bestraffingen. Hij had twee instrumenten waarmee hij sloeg, zijn leerriem en een martinet, een zweep met verschillende reepjes leer. Op een dag hebben mijn grote zus en ik al die reepjes eraf getrokken. Mijn vader was heel verbaasd, heeft een nieuwe martinet gekocht en ging door met slaan. Mijn verhouding met mijn vader was slecht. Hij was een autoritaire figuur waarmee ik mij niet kon identificeren. Emotioneel heb ik veel afstand van hem. Je kunt wel zeggen dat er animositeit was, maar het contact is nooit goed geweest. Mijn moeder

sloeg niet, maar ze hield mijn vader ook niet tegen. Ook de relatie met haar was emotioneel op afstand. Mijn ouders zijn allebei overleden. Ik heb twee zussen. Mijn broertje is jong overleden.”

ZOON

“Ik heb een Frans-Nederlandse zoon van veertien en hem voed ik bewust heel anders op. Ik heb een heel goede emotionele band met hem. Ik keur slaan als opvoedingsmiddel absoluut af. Wat dat betreft komen mijn opvattingen helemaal overeen met het pedagogisch klimaat in Nederland. Ik heb het nooit normaal gevonden dat ik werd geslagen. Bij mijn jongste zus hadden mijn ouders een andere pedagogische instelling: haar sloegen ze niet. Later vroegen mijn ouders om begrip voor hun gedrag. Mijn vader vertelde mij dat hij vroeger ook was mishandeld en vernederd. Door zijn ouders en docenten, de witte paters. Hij is zeer hard opgevoed. Relatief gezien was hij voor mij en mijn zus mild.”

ONGELIJKHEID

“Als veertienjarige schreef ik een werkstuk over de onbillijkheid van de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. Ik heb het altijd bewaard, blijkaar was ik me er al vroeg van bewust. Dat komt ook doordat ik zowel in Algerije als in Frankrijk als zwarte jongen behoorlijk ben gediscrimineerd. Dan leg je blijkbaar die koppeling: discriminatie en ongelijkheid, machtsverhoudingen en misbruik van macht. Door mijn opvoeding was ik ook nogal preuts en schrok ik van wat ik zag en hoorde op de Franse schoolpleinen. Op een dag sloeg een jongen achter een meisje zijn armen om haar heen. Met beide handen pakte hij haar geslachtsdeel en trok haar naar zich toe. Ik was gechoqueerd, het was echt een gewelddadig moment, dit was aanranding. Ik deed niets omdat ik zelf ook in een zwakke positie zat en omdat het ‘erbij hoorde’ in de Franse schoolpleincultuur. Dat meisje leek gelaten te reageren. In die tijd zou ik heel wat gehad hebben aan pestprotocollen en peer-ombuds-scholieren. Dan zou ik wel hebben durven ingrijpen.”

SOLIDAIR

“In 1975, ik was zeventien, ben ik aangehouden door de politie toen ik posters plakte voor het recht op abortus. Het was de eerste keer dat ik in aanraking kwam met de politie om politieke redenen. In de jaren tachtig was ik actief in de ‘SOS racisme, Blijf van mijn makkers’-beweging in Frankrijk. Het was een regenboogcoalitie waarin verschillende groepen solidair samenwerkten: de tweede generatie migranten, arbeiders, de milieubeweging, de homo- en vrouwenbeweging. Ja, we waren echt solidair! We hebben in 1985 de Zweedse prijs van de vrijheid ontvangen, uitgereikt door Olof Palme.”

CHANGEMAKER

“De boodschap van WE CAN is voor mij heel herkenbaar en spreekt voor zich. Geweld is gewoon niet acceptabel. In mijn buurt ben ik heel actief met burgerinitiatieven. Ook ben ik deelraadslid geweest en heb het project ‘Geweld achter de voordeur’ gesteund. Zelf ben ik actief met de civil society omdat ik vind dat je met de mensen zelf aan de slag moet. Van onderop, zeg maar. Je moet mensen face to face overtuigen dat huiselijk en seksueel geweld bestaat, dat het niet goed is én dat we zelf iets kunnen doen. Sommige mensen herkennen dit, de meerderheid eigenlijk niet. Voor sommigen is het een ver-van-mijn-bedshow, anderen vinden het eng omdat het zo dichtbij komt. En omdat ze niet weten wat ze kunnen doen als ze het meemaken of van iemand weten. Maar met WE CAN kun je er wel mee aan de slag.”

ACTIES

“In het voorjaar ga ik in onze wijk een WE CAN-bijeenkomst organiseren. Ik woon in de Indische Buurt in Amsterdam. De wijk is etnisch-cultureel en qua leeftijd en gender heel gemengd, het bruist echt. Daar wil ik iets mee doen. Ik wil over WE CAN vertellen en samen met anderen een plan maken wat we er zelf aan kunnen doen. Ik wil mensen ook stimuleren om changemaker te worden. Ook wil ik samen een paragraaf maken over het tegengaan van geweld. Die paragraaf kunnen politieke partijen opnemen in hun programma voor de verkiezingen. Het zou mooi zijn als het opgenomen wordt in het coalitieakkoord van het nieuwe stadsdeel Groot-Oost dat straks ontstaat uit de fusie van Zeeburg en Oost-Watergraafsmeer. Ik wil dus meer bewustzijn in de buurt creëren en meer draagvlak om samen met anderen een beetje druk op de politiek uit te oefenen.”

Tien tips voor changemakers

Meteen aan de slag als changemaker? Je mag zelf bepalen hoe je dat doet. Om je op weg te helpen, hebben we tien tips voor nieuwe changemakers op een rijtje gezet.

1. Word vrienden van WE CAN op Hyves en sluit je aan op onze Facebook fanpage. Nodig meteen je vrienden uit om dat ook te doen.
2. Stuur de changemaker test door naar al je vrienden en familie.
3. Bekijk filmpjes op ons YouTube kanaal en geef commentaar.
4. Plaats een banner van WE CAN op je website/blog/Hyves/Facebook.
5. Plaats een banner van WE CAN in je e-mailhandtekening.
6. Lees meer over geweld op onze website.
7. Blijf op de hoogte en volg WE CAN op Twitter.
8. Bekijk de digitale toolkit voor changemakers eens.
9. Begin een discussie of reageer op een stelling op ons prikbord.
10. Praat met mensen over WE CAN, vertel ze waarom jij changemaker bent geworden.

Bezoek www.wecan.nl om aan de slag te gaan met deze tips. Je vindt hier de adressen van de WE CAN Hyves, Facebook, Twitter en YouTube accounts. Je kan de changemakerstest doen, meer lezen over geweld en discussiëren op ons prikbord. Verder vind je in de digitale toolkit onder meer onze WE CAN banners en andere campagnemiddelen.

WE CAN end all violence against women

Miljoenen vrouwen worden jaarlijks slachtoffer van seksueel en huiselijk geweld. Oók in Nederland. Een belangrijke oorzaak van dit geweld is ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. WE CAN voert actie om deze ongelijkheid en het geweld te stoppen. Door mensen aan elkaar te laten vertellen over geweld tegen vrouwen, kunnen vooroordelen en gedrag veranderen. Daarom werkt de campagne met changemakers: mensen die zelf in hun vriendenkring, hun buurt of op het werk een verandering teweeg brengen. Man, vrouw, alleen of in een groep, oud of jong: iedereen doet mee. In dit boekje worden twaalf changemakers geportretteerd. Wie zijn zij, wat doen ze en wat motiveert hen om in actie te komen tegen geweld?